

Република Србија
ВРХОВНИ КАСАЦИОНИ СУД
Рев2 1679/2015
23.12.2015. године
Београд

Врховни касациони суд, у већу састављеном од судија Предрага Трифуновића, председника већа, Јелене Боровац и Звездане Лутовац, чланова већа, у радном спору тужиоца З.Д. из И., Д.Б. из Д., Д.С. из Д., Б.Л. из Н.С. и М.Ш. из Н.С., чији је заједнички пуномоћник Љ.А., адвокат у Н.С., против тужене Републике Србије – Министарство унутрашњих послова, Полицијска управа Нови Сад, коју зступа Државно правобранилаштво из Београда, ради исплате накнаде за прековремени рад, ноћни рад, рад у дане државних и верских празника, накнаде за топли оброк и регрес за годишњи одмор, као и уплату доприноса, одлучујући о ревизији тужена изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 96/15 од 28.01.2015. године, у седници одржаној 23.12.2015. године, донео је

РЕШЕЊЕ

ПРИХВАТА СЕ одлучивање о ревизији тужене, изјављеној против пресуде Апелационог суда у Новом Саду Гж1 96/15 од 28.01.2015. године, као изузетно дозвољеној.

УКИДАЈУ СЕ пресуда Апелационог суда у Новом Саду Гж1 96/15 од 28.01.2015. године и пресуда Основног суда у Новом Саду број П1 628/2014 од 05.09.2014. године у делу којим је усвојен тужбени захтев тужиоца за исплату накнаде за увећану зараду по основу прековременог рада, рада ноћу и у дане државних и верских празника, за период од 01.12.2005. године до 30.06.2006. године и у делу одлуке о трошковима поступка, па се предмет **враћа** првостепеном суду на поновно суђење у укинutom делу.

У преосталом делу ревизија тужене се као неоснована **ОДБИЈА**.

Образложење

Пресудом Основног суда у Новом Саду П1 628/2014 од 05.09.2014. године је усвојен тужбени захтев тужилаца у целисти, па је обавезана тужена да тужиоцима на име неисплаћеног дела зараде по основу увећања за прековремени рад, рад ноћу и рад у дане државних и верских празника који су нерадни у периоду од 01.10.2003. године до 30.11.2005. године исплати и то: тужиоцу З.Д. износ од 23.516,16 динара са законском затезном каматом од 09.09.2008. године па до исплате, тужиоцу Д.Б. износ од 52.014,23 динара са законском затезном каматом почев од 09.09.2008. године па до исплате, тужиоцу Д.С. износ од 57.755,20 динара са каматом од 09.09.2008. године па до исплате и тужиоцу Б.Л. износ од 19.753,84 динара са каматом почев од 09.09.2008. године па до исплате, а на име законске затезне камате почев од 08.09.2008. године тужиоцу З.Д. износ од

15.441,30 динара, тужиоцу Д.Б. износ од 31.722,28 динара, тужиоцу Д.С. износ од 35.487,48 динара и Б.Л. износ од 12.599,02 динара. Обавезан је тужени да на име неисплаћеног дела зараде по основу увећања за прековремени рад, рад ноћу и рад у дане државних и верских празника који су нерадни у периоду од 01.12.2005. године до 30.06.2006. године исплати и то: тужиоцу З.Д. износ од 9.308,30 динара са каматом од 09.09.2008. године па до исплате, тужиоцу Д.Б. износ од 22.620,91 динара, са каматом почев од 09.09.2008. године па до исплате, тужиоцу Д.С. износ од 12.110,91 динар са каматом почев од 09.09.2008. године па до исплате, тужиоцу Б.Л. износ од 6.597,13 динара са каматом од 09.09.2008. године па до исплате и тужиоцу М.Ш. износ од 3.988,33 динара са каматом почев од 09.09.2008. године па до исплате и да им на име законске затезне камате обрачунате методом простог интересног рачуна на претходно наведене износе у периоду од доспелости сваког појединачног износа па закључно са 08.09.2008. године исплати и то тужиоцу З.Д. износ од 3.275,65 динара, Д.Б. износ од 7.576,15 динара, Д.С. износ од 3.805,58 динара, Б.Л. износ од 2.203,20 динара и М.Ш. износ од 1.266,15 динара све у року од 15 дана. Обавезан је тужени да тужиоцима на име трошкова парничног поступка исплати износ од 348.968,00 динара са законском затезном каматом од дана пресуђења па до исплате у року од осам дана.

Апелациони суд у Новом Саду је пресудом број Гж1 96/15 од 28.01.2015. године одбио жалбу тужене и потврдио је наведену пресуду Основног суда у Новом Саду.

Тужена је изјавила благовремену ревизију због битне повреде поступка и погрешне примене материјалног права. Предложила је да се дозволи и да се о ревизији одлучи као о изузетно дозвољеној на основу члана 404. став 1. ЗПП, због потребе разматрања правних питања од општег интереса и уједначења судске праксе.

Решењем Р4 51/15 од 27.08.2015. године Апелациони суд у Новом Саду није предложио Врховном касационом суду одлучивање о изјављеној ревизији применом члана 395. ЗПП.

Према члану 395. Закона о парничном поступку ("Службени гласник РС" 125/04, 111/09), који се примењује на основу члана 506. став 1. ЗПП ("Службени гласник РС" 72/11 и 55/2014), ревизија је изузетно дозвољена и против другостепене пресуде која се не би могла побијати ревизијом по одредбама члана 394. овог закона, кад је по оцени апелационог суда о допуштености ове ревизије потребно да се размотре правна питања од општег интереса, уједначи судска пракса или кад је потребно ново тумачење права.

По оцени Врховног касационог суда, услови за примену института изузетне дозвољености ревизије из члана 395. ЗПП су испуњени, ради уједначавања судске праксе апелационих судова у истим чињеничним и правним ситуацијама.

Врховни касациони суд испитао је побијану пресуду применом члана 399. Закона о парничном поступку и нашао да је ревизија делимично основана.

У поступку није учињена битна повреда из чл. 361. став 2. тачка 9. ЗПП, на коју ревизијски суд пази по службеној дужности.

Према утврђеном чињеничном стању, тужиоци су запослени код туженог у Полицијској управи Нови Сад. Сви тужиоци су овлашћена службена лица и у овом статусу су били у утуженом периоду од 11.11.2003. године до 01.07.2006. године. У утуженом периоду тужиоци су радили и дуже од пуног радног времена, ноћу, као и у дане државних и верских празника. Тужени је у овом периоду исплаћивао зараду у складу са решењима којима је за тужиоце утврђен коефицијент за обрачун плате. Вештачењем је утврђено за сваког тужиоца по месецима број прековремених сати, број сати ноћног рада и број сата на дане државних и верских празника. Вештачењем је утврђен износ неисплаћене увећане зараде по основу прековременог рада, рада ноћу и рада у државне празнике и верске празнике за сваког тужиоца понаособ за период од 01.11.2003. године до 3.11.2005. године и од 01.12.2005. године па до 01.07.2006. године.

На основу овако утврђених чињеница, нижестепени судови су на основу члана 47 став 1. Закона о унутрашњим пословима и члана 147. став 1. и 3, 146. и 194. Закона о полицији те члана 2. Закона о платама у државним органима и јавним службама тужбени захтев тужилаца усвојили у целости.

У ревизији тужене основано се указује да су нижестепени судови, због погрешне примене материјалног права, непотпуно утврдили чињенично стање за потраживање за период од 01.12.2005. године до 01.07.2006. године.

Према чл. 146. став 1. Закона о полицији („Службени гласник РС“, бр. 101/05, 53/09) полицијски службеници и други запослени у Министарству имају право на плату која се састоји од основице коју утврђује Влада и основног и додатног коефицијента у односу на звање, посебне услове рада, опасност, одговорност и сложеност посла. Према чл. 147. став 1. овог закона, додатни коефицијент утврђен у складу са чланом 146. став 1. овог закона, применом на основицу увећава плату за 30 до 50% номинално више од коефицијента за друге државне службенике, а уз сагласност Владе за поједине категорије запослених могу се утврдити коефицијенти који су већи и за више од 50% у односу на плате других државних службеника. Правилником о платама запослених у МУП-у од 26.06.2006. године одређени су додатни коефицијенти за запослене.

Правилна примена ових законских прописа подразумева да полицајци и овлашћена службена лица, запослена код тужене, почев од ступања на снагу Правилника тужене до 08.12.2011. године, када су ступиле на снагу измене Закона о полицији („Службени гласник РС“, број 92/11) немају право на увећање плате по основу тзв. „нередовности“ у случају да је њихова плата већ увећана 30% до 50% у односу на плате других државних службеника.

У конкретном случају, ради правилне примене материјалног права, упоредним радником у смислу чл. 4. став 2. тачка 2. Закона о полицији, може се сматрати само овлашћено службено лице са истим степеном стручне спреме као и тужилац, који нема нередовности у раду. Дакле, приликом утврђивања чињенице да ли је тужиоцима већ увећана плата по наведеном основу, потребно је да се

њихова плата упореди са платом упоредног радника. Упоредни радник не може бити возач, дактилограф, достављач (намештеници), па тако ни државни службеник без статуса овлашћеног службеног лица (коэффицијент радног места без статуса - писарница архива), као у овом случају, који је погрешно сматран упоредним радником.

Зато ће, у поновном поступку, нижестепени судови правилно извршити упоређивање основне плате тужилаца са платом овлашћеног службеног лица са истим степеном стручне спреме коју тужилаца има, који нема нередовности у раду, применом чл. 4. став 2. Закона о полицији и на тај начин утврдити да ли је плата тужиоца у спорном периоду била увећана по основу тзв. „нередовности“ у односу на тог адекватног упоредног радника. Када утврде ову битну чињеницу, биће у могућности да оцене да ли је тужилац у спорном периоду добио увећање основне плате од најмање 30 до 50% у односу на остале државне службенике, од чега зависи и основаност тужбеног захтева у овом спору у делу којим тужиоци тражи исплату увећане зараде по основу прековременог рада, ноћног рада и рада у дане државних и верских празника применом чл. 147. у вези чл. 146. Закона о полицији, а у вези с`тим и захтев за уплату доприноса за спорни период.

На основу овлашћења из чл. 407. став 2. одлучено је као у ставу првом и другом изреке, при чему је, применом чл. 161. став 3. ЗПП укинута и одлука о трошковима поступка, која зависи од одлуке о главној ствари.

Међутим, ревизија туженог није основана против дела пресуде којом се оспорава правилност примене материјалног права за период од 01.10.2003. године до 30.11.2005. године. Правилно су нижестепени судови у овом делу усвојили тужбени захтев тужилаца правилно применивши одредбу члана 47. став 1. Закона о унутрашњим пословима („Службени гласник РС“ бр.44/91, 79/91, 54/96, 25/00, 8/01 и 106/03), који је важио у овом спорном периоду до 29.11.2005. године којим је прописано да због посебних услова рада, тежине и природе задатака и послова, овлашћеним службеним лицима и радницима на одређеним дужностима се обезбеђује најмање 30 % увећања средстава за плате у односу на средства која се обезбеђују за остале раднике Министарства унутрашњих послова и раднике других министарстава. Одредбом члана 32. овог закона је прописано да се на раднике Министарства унутрашњих послова примењују прописи о државној управи, радним односима, здравственом и пензијском и инвалидском осигурању и образовању, ако овим законом није друкчије одређено. Законом о платама у државним органима и јавним службама („Службени гласник РС“ бр.34/04) у члану 2. је прописано да плате запослених се утврђују на основу основице за обрачун плате, коэффицијената који се множе основицом, додатком на плату, обавеза које запослени плаћа по основу пореза и доприноса за обавезно социјално осигурање исплате у складу са законом. У члану 5. је прописано да додатак на плату припада између осталог и за рад на дан државног и верског празника, за теренски додатак, за рад ноћу (између 22,00 и 06,00 часова наредног дана), ако такав рад није вреднован при утврђивању коэффицијената, те се додатак на плату обрачунава и исплаћује у висини утврђеној општим Колективним уговором.

Према томе у овом периоду до почетка примене Закона о полицији, тужиоцима је припадало право на увећање плата по основу прековременог рада,

рада ноћу и у дане државних и верских празника, применом одредаба општих радно-правних прописа о увећаној заради (Закон о раду), јер у том периоду рад тужилаца није посебно вреднован по основу додатка на плату у смислу члана 5. Закона о платама у државним органима и јавним службама, јер увећана плата по основу услова рада, тј. радног места не подразумева и додаток на плату.

Имајући у виду наведено Врховни касациони суд је оценио да ревизија тужене у овом делу није основана, па је одлучио као у трећем ставу изреке на основу члана 405. став 1. ЗПП.

**Председник већа - судија
Предраг Трифуновић,с.р.**